

Харченко І.І.

д. пед. наук, доцент,
доцент кафедри державно-правових
дисциплін та українознавства,
Сумський національний аграрний університет

ЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ

Сучасна ситуація ставить перед українським менеджментом все більш складні завдання: аналіз і вихід з нестандартних ситуацій, швидке прийняття ефективних рішень, здатність ризикувати та брати відповідальність за це на себе. Для виживання і розвитку підприємствам потрібні активні, ініціативні особистості, які здатні як швидко, ефективно і нестандартно вирішувати власні професійні проблеми і завдання, так і розробляти нові інноваційні рішення та технології. Емоційний інтелект є одним з важливих чинників ефективного управління в тих аспектах цієї діяльності, які безпосередньо пов'язані з явищем міжособистісних відносин на підприємстві.

Сучасний світ системно диктує нові умови, тримає напруженим та динамічним тренд постійних змін, вимагаючи бути на крок попереду. Ми переконані, що завдяки лише звичайному інтелекту дуже важко досягти успіху в житті. Однією з основних якостей щасливої людини сьогодення стає розвинений емоційний інтелект, основою якого є комунікація. Успіх визначає те, як ми вміємо спілкуватися з іншими людьми, впливати на них, керувати власним станом, поєднувати емоційний інтелект та управління конфліктами. Кожна емоція може стати ресурсом для досягнення мети, тому розвиток емоційного інтелекту – важлива складова успіху сучасного фахівця.

Багато управлінців, перебуваючи на відповідальній посаді, з часом стають дратівливими та емоційно виснаженими. Все це, звісно, негативно відображається на їхній ефективності та відносинах з колективом. І це не дивно, адже справа йде про відповідальність за людей, за результати

діяльності, прийняття важливих рішень, все це суттєво збільшує емоційне навантаження на психіку людини.

Поняття «готовність до професійної діяльності» в сучасній науковій літературі трактується по-різному. Існує щонайменше три наукових підходи до визначення сутності цього поняття –діяльнісний, особистісний, а також поєднання діяльності та особистих принципів [1, с. 44].

Сучасні українські дослідження стосуються насамперед відносно проблемних емоційних питань інтелекту, а саме: його діагностика [2, с. 420]; формування емоційної свідомості в майбутніх юристів та психологів; розвиток емоційної стабільності в працівників поліції[3, с. 10]. На їх думку емоційний інтелект включає самосвідомість емоцій, усвідомлення емоцій інших осіб, співчуття та розуміння цих емоцій, і здатність використовувати це усвідомлення для саморегулювання власної поведінки та поведінки інших.

Емоційна готовність є відповідним регулятором задоволення своєю роботою та задоволення її змістом, відчуття внутрішнього спокою на роботі, впевненість у собі, передбачає позитивне ставлення до себе як до особистості. Емоційна готовність до професійної діяльності зумовлена рівнем формування емоційної компетентності особистості спеціаліста як результат розвитку його емоційного інтелекту.

Розвиток емоційного інтелекту є головним чинником професійного становлення майбутніх керівників. Професійне становлення –це структурний процес накопичення особою нових умінь, знань, уявлень, що з'являються у процесі навчання або реалізації відповідної професійної діяльності. Результатом розвитку емоційного інтелекту в майбутніх фахівців є формування емоційної готовності до подальшої професійної діяльності. Формування емоційної готовності до професійної діяльності передбачає дотримання таких загальних положень, які базуються на емоційному інтелекті особистості, тобто на емоційно-когнітивних процесах, які супроводжує професійну діяльність особи: природні зв'язки між діями особистості та діяльністю суспільства; тенденції формування та змін професійної

спрямованості суб'єкта професійної діяльності та фактори, що їх визначають; формування та зміна психічних процесів.

Список літератури

1. Зарицька В.В. Емоційний інтелект як складова готовності особистості до професійної діяльності. Вісник Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди, 2014. № 49. С. 42-51.

2. Куценко Я.М. Емоційний інтелект: проблеми діагностики. Проблеми сучасної психології. Харків. 2011. Вип. 14. С. 417–426.

3. Хворост М.Ю. Розвиток психологічної стійкості керівників рятувальних підрозділів в умовах професійної діяльності: автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.09. Харків: Нац. ун-т цив. захисту України, 2012. 21 с.

4. Дерев'янка С.П. Емоційний інтелект як чинник соціально-психологічної адаптації особистості до студентського середовища: дис. ... канд. психол. наук: 19.00.05. Чернігів: ЧДПУ ім. Т. Г. Шевченка, 2009. 192 с.